

Doli Slovenskih goric - kjer še slišiš peti zlatovranko

Našim vnukom v dar

Varujmo bisere slovenske narave

Mozaično pokrajino je skozi stoletja sooblikoval človek.

Natura 2000

Natura 2000 je ekološko omrežje, ki postopoma nastaja v vseh državah Evropske unije. Vanj so vključena območja, ki so pomembna za ohranjanje ogroženih rastlin, živali in njihovih življenjskih okolij.

Prisotnost človeka, ki je z delom skozi stoletja sooblikoval pokrajino, je pogojevala nastanek enega najpestrejših življenjskih okolij - mozaičen preplet ekstenzivnih travnikov, visokodebelnih sadovnjakov starih sort jablan in hrušk, nižinskih gozdov, samotnih dreves, mejic in polj s starimi sortami žit ter tradicionalnih okopavin.

Zakaj Natura 2000?

- Ker je v Evropi vse manj naravnih življenjskih prostorov rastlin in živali.
- Ker so se nekatere občutljivejše vrste rastlin in živali znašle na robu preživetja, ali celo izumrle.
- Ker moramo, da bi ohranili naravo, ukrepati skupaj.

Del evropskega omrežja Natura 2000 so tudi doli Slovenskih goric.

Zlatovranka

Zlatovranka, čudovita ptica modro oranžnih barv, ki je v preteklosti prebivalca ravnin razveseljevala s svojo prisotnostjo, je danes tako redka, da je skoraj ni mogoče uzreti. Let zlatovrankinega samca, med katerim izvaja vratolomne akrobacije, vidijo le še izbranci.

Zlatovranka za svoj obstoj potrebuje ohranjene visokodebelne sadovnjake, življenjski prostor, kjer lahko gnezdi ter lovi velike žuželke in manjše sesalce. Z množično uporabo kemičnih pripravkov se njihovo število zmanjšuje, zlatovrankina miza pa postaja vse bolj prazna.

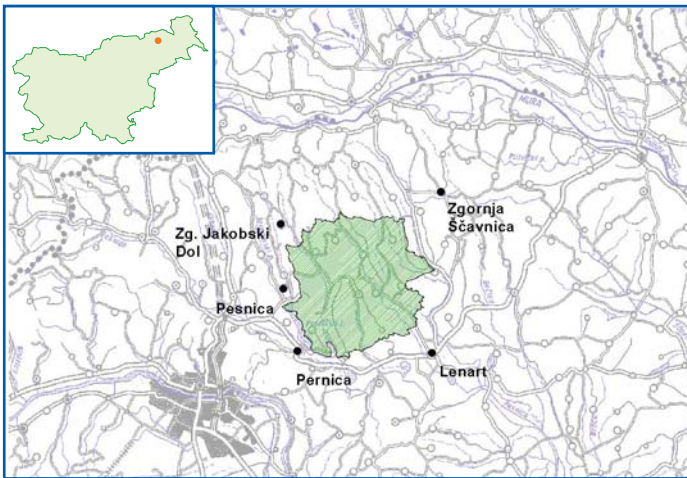
Za obstanek te izjemno redke in ogrožene ptice je nadvse pomembno, da ohranjamo tradicionalno slovenje goriško pokrajino. Še posebej se je potrebno potruditi pri ohranjanju visokodebelnih sadovnjakov, kjer ptica gnezdi.

Paša z nizko intenziteto, manj kot dve glavi živali na hektar, ohranja travnike, prepedene s stezami za živino. Ob njih stikajo za hrano žužkojede ptice. Pestra izbira žuželk, ki se skrivajo v travnatih površinah, pticam omogoča preživetje in osnovanje potomstva.

Zakaj želimo ohraniti dole Slovenskih goric?

- Doli Slovenskih goric so edino območje v Sloveniji, kjer še gnezdi zlatovranka.
- Mozaična pokrajina, kjer visokodebelni sadovnjaki prehajajo v ekstenzivne travnike in nižinske gozdove, nudi dom številnim redkim vrstam ptic.
- Tradicionalen način obdelave tal, setev starih vrst žit ter ohranjanje kolobarja okopavin povečuje življenjsko pestrost območja.

Doli Slovenskih goric - območje Nature 2000

Kaj lahko storim?

Nekaj primerov:

- Ohranjam in pomlajujem visokodebelne sadovnjake.
- S sadnih dreves odstranjujem belo omelo in suhe veje.
- S pašo ohranjam travniške površine pred zaraščanjem.
- Ohranjam mejice in samotna drevesa.
- Sejem stare sorte žit in ohranjam tradicionalni kolobar z vključevanjem okopavin.

Kje lahko izvem več?

- Andreja Senegačnik in Janko Urbanek, Zavod RS za varstvo narave, Območna enota Maribor, tel.: 02 228 4848 in 02 228 4830, andreja.senegačnik@zrsvn.si, janko.urbanek@zrsvn.si, www.zrsvn.si
- Ljubo Cenčič, Zavod za gozdove Slovenije, tel.: 02 234 1530, ljubo.cencic@zgs.gov.si
- Helena Kapun, KGZS Zavod Ptuj, tel.: 02 843 0132, helena.kapun@kgz-ptuj.si
- spletna stran MOP Natura 2000: www.natura2000.gov.si, info.mop@gov.si
- spletna stran Evropske komisije o Naturi 2000: www.europa.eu.int/comm/environment/nature/home.htm

Zgibanka je del serije, s katero predstavljamo predlagana območja Natura 2000 | Besedilo: Andreja Senegačnik | Fotografije: Dietmar Nili, Bine Kovačič, Mitja Kaligarič, Matevž Lenarčič | Zemljevida: Jurij Gulič | Urednica serije: Breda Ogorelec | Oblikovanje: Andrejka Čufer | Postavitev: Znamka 111 | Izdalo: Ministrstvo za okolje, prostor in energijo, Ljubljana, 2004.